

www.ketab.ir

□ تاریخ شفاهی جنبش دانشجویی مسلمان

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: تاریخ شفاهی جنبش دانشجویی معلمان

تدوین: محمدحسن روزی‌طلب و امیرحسین ثابت، منفرد

شمارگان: ۲۰۰۰ قیمت: ۹۸۰۰ تومان

حروف، چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۵۸۶-۰

ISBN 978-964-419-586-0

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، برسیده به میدان قدس، پلاک ۱۹۵۰.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۲۸۹۶

تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴، فکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

فهرست

۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
۱۵	گفتم برو به بنی صدر بگو غلط کردی! تراحم بنی فطرس
۳۵	با شریعتی به درس کور و و یح می رفتیم امیر اسفند تهرانی
۴۷	به اسم منتظری، به منافقین تریبون می دادند فیروز اسلامی
۶۱	دانشگاه امریکایی بود غلامحسین الهام
۷۷	در انجمن، تفکر التقاطی مجاهدین انقلاب حاکم بود فاطمه رحبی
۹۹	شاه مار کسبست ها را در مقابل مذهبی ها تقویت می کرد بهره فیروز اسلامی
۱۱۱	آن ها دنبال پاسخ سیاسی بودند و ما دنبال پاسخی فرهنگی سید محمدغنی میرزایی
۱۲۳	به نسبت اهدافی که داشتیم فقط یک بسم الله را گفتیم غیر خامعی
۱۳۵	دو قطبی لانه و انقلاب فرهنگی درست نیست عیضا عنی احمدی
۱۵۷	دانشگاه علم و صنعت و تربیت معلم دو قطب اصلی انقلاب فرهنگی بودند صادق واعظزاده
۱۷۷	دیالمه به ستاد انقلاب فرهنگی بدبین بود ناصر وحیدی
۱۸۷	شهید دیالمه خطشان را خوانده بود قاسم قنبری
۲۰۱	غیر از خودشان را تهدید می کردند محمد شفیی فر
۲۳۱	جامعه اسلامی دانشجویان حاصل استبداد دفتر تحکیم بود مهدی فضایی
۲۳۵	هم قسم شدیم در برابر مدعی العموم به وظیفه مان عمل کنیم کمران باقری لکرنی

- ۲۴۹ ۳۲ واحد از دروس اسلامی را حذف کردند مجتبی زارعی
- ۲۶۱ از پیوند چپ‌ها و دولت هاشمی و تأثیر بشیریه بر آنها تا ناگفته‌های ۱۸ تیر سید نظام الدین موسوی
- ۲۸۹ اگر همدیگر را تصفیه نمی‌کردیم دوم خرداد بوجود نمی‌آمد وحید جلیلی
- ۲۹۷ می‌گفتند ۷۰ دانشجو در گوی دانشگاه کشته شده است میثم نیلی
- ۳۰۹ مصائب انجمنی ماندن مصطفی دزفولی
- ۳۳۱ دستور مصطفی معین برای برخورد امنیتی با دانشجویان ارزشی پرویز امینی
- ۳۴۵ آتش زدن عکس رئیس‌جمهور نتیجه معکوس داد محمد شجاعیان
- ۳۵۵ هاشمی می‌گفت به من بدبین هستید علائنه بیگدلی
- ۳۷۱ از هاشمی انتقاد کردم، از جلسه اخراج شدم! علیرضا زاهدی
- ۳۸۱ فضای طبقاتی دانشگاه‌ها عرض شده است هجاء صفار هرندي
- ۳۹۱ انجمن اسلامی دانشگاه از زمان ملی شدن نفت حامی کاشانی بود علی خضریان
- ۴۰۹ شمشیر دولبه آرمان‌طلبی و عدالتخواهی دانشجوی سعید زیباکلام
- ۴۳۳ ادوار جنبش دانشجویی علی نادری
- ۴۳۹ جنبش دانشجویی نمی‌میرد فقط پوست‌اندازی می‌کند مهدی فاطمی
- ۴۵۱ نمایه

جنبش دانشجویی در ایران قدمتی به اندازه عمر دانشگاه و نهاد آموزش عالی دارد و نتیجه‌ی و گشایش دانشجویان به مشکلات جامعه و بازتاب دغدغه‌های آنان در قبال حل معضلات است. از آنجایی که دانشجویان به‌عنوان کشر تحصیل کرده و فرهیخته جامعه به مناسبات اقتصادی، سیاسی - اجتماعی حاکم بر جامعه حساس اند و به علت قرار گرفتن در دوران جوانی و اقتضائات این دوره، آرمان‌خواهی و عدالت‌طلبی از مشخصه‌های ویژه این جنبش شده است که در طول تاریخچه نسبتاً طولانی این جنبش همواره مطرح می‌باشد.

در دوران حکومت پهلوی به‌علت ممنوع بودن فعالیت نهادهای مدنی، احزاب و گروه‌هایی برخاسته از بطن جامعه، جنبش دانشجویی جای خالی این تشکلات و نهادهای پنهانی می‌کرد و ضمن فعالیت در عرصه‌ی علم و دانشگاه عرصه اجتماع و سیاست را نیز زیر نظر داشت. پس از کودتای ۲۸ مرداد و تعطیلی احزاب و دستگیری و منزوی کردن رهبران نهضت ملی شدن است، جنبش دانشجویی از معدود جریان‌هایی بود که در مقابل استبداد و دیکتاتوری حکومت پهلوی ایستاد و پرونده‌ای در رخشان از خود به‌جای گذاشت. همچنان‌که تلفات سنگینی را نیز متحمل شد.

پیروزی انقلاب اسلامی ایران که گام بزرگی در تحقق مردم‌سالاری دینی در کشور و حاکم شدن راده مردم بر سرنوشت خویش بود، با پیشگامی جنبش دانشجویی در اکثر حوادث سرنوشت‌ساز پس از انقلاب همراه بود. تسخیر لانه‌ی جاسوسی، انقلاب فرهنگی در دانشگاه‌ها و حضور در جبهه‌های جنگ تحمیلی و... از اقدامات درخشان جنبش دانشجویی

در دوران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی است که آرمانخواهی و عدالت‌طلبی دو ویژگی اصلی آن می‌باشد. به هر روی جنبش دانشجویی علی‌رغم تمامی فراز و نشیب‌ها و دگردیسی در برخی از تشکلهای دانشجویی همچنان ایفای نقش می‌کند. این اثر روایت‌های دانشجویان قدیم و فعلی از روند جنبش دانشجویی در برهه‌های مختلف و میزان تأثیرگذاری آنان در سیر حوادث می‌باشد. در پایان ضمن تقدیر از تدوینگران کتاب، از همکاران محترم در مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی تقدیر می‌شود.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات
مرکز اسناد انقلاب اسلامی

مقدمه

نگارش تاریخ سیاسی معاصر ایران بدون توجه به نقش دانشجویان، عقیم و بلکه محال است و این موضوع زمانی بیشتر مطرح می‌شود که بخواهیم تاریخ ۳۳ ساله جمهوری اسلامی را بررسی کنیم و طی آن نقش دانشجویان و دانشگاه را از قلم بیندازیم.

بعد از مقطع تاریخی مبارزه برای سرنگونی رژیم پهلوی، سرفصل‌های تازه‌ای در تاریخ معاصر ایران به نام دانشجویان رقم خورد. ۱۳۱ تان ۵۸ و تسخیر سفارت آمریکا، «حضور در جبهه‌های ۸ سال جنگ تحمیلی»، «حضور و تأثیر در نهادهای انقلاب چون سپاه پاسداران، جهاد سازندگی و ...» «تقابل با سیاست‌های کابین دولت سازندگی»، «کمک در روی کار آمدن دولت اصلاحات»، «شکست کودتای ۱۸ تیر» و در نهایت «پیشگام شدن در طرح گفت‌وگو میان عدالت‌خواهی و روی کار آمدن دولت نهم» کوشش‌های مضاعفی است که نقش پررنگ دانشجویان در تاریخ سه دهه گذشته را نشان می‌دهد.

اما به موازات همین مقاطع تاریخ‌ساز، آنچه به‌طور حیرت‌انگیزی خود را نشان می‌دهد، غفلت‌های آشکار در تاریخ‌نگاری این مقاطع حساس می‌باشد. به‌گونه‌ای که این روند هم‌زمان با سیر زمانی تاریخ، اوج می‌گیرد و بسیاری از برهه‌های حساس تاریخ انقلاب و دانشگاه، هر چقدر دیرتر به‌وقوع پیوسته‌اند و به زمان حال قریب بیشتری دارند، به همان میزان منجرورتر مانده و کمتر از آنها سخنی به میان آمده است.

همچنین کمبود آثار و اسناد منتشرشده در این زمینه به همراه کیفیت و اعتبار نه چندان قابل قبول برخی آنها، تا حد زیادی مؤید این ادعاست و بدون تردید این مهم در سال‌های

آتی می‌تواند به بحرانی برای روایت صحیحی از آنچه در تاریخ جنبش دانشجویی کشور اتفاق افتاده است، مبدل شود. کما اینکه امروز نیز برای وصول به قلب حقیقت و آنچه در سال‌های نه چندان دور دهه‌ی ۶۰ و ۷۰ اتفاق افتاده است، باید به سختی و از میان اندک آثار مکتوب در این زمینه، حق را از باطل تمیز داد و در نهایت به قضاوت نشست.

با این اوصاف، طبیعتاً مجموعه‌ای که هم اینک پیش روی خوانندگان گرامی است، تلاشی جهت رفع دغدغه مورد اشاره است. به عبارت دیگر، در این کتاب سعی شده تا جای ممکن مقاطع مهم و سرنوشت‌ساز تاریخ جنبش دانشجویی کشور واکاوی شود تا شاید در پس آن، ریشه‌ی بسیاری از اتفاقات سال‌های بعد را بهتر بتوان مورد بررسی قرار داد.

همچنین از آنجایی که همواره باید بین حق و باطل، یکی را انتخاب نمود و عملاً راه سومی در این میان معنادار نیست، باید اذعان داشت که محتوای این کتاب هیچ‌گاه «بی‌طرفانه» تنظیم نشده و چنین ادعایی در این زمینه از اساس مردود است. بالعکس سعی شده تا با تمیز حق و باطل، به نصرت تمام‌عیار جبهه‌ی حق پرداخته شود که البته این مهم با گرفتارشدن در دام تحریف واقعیت فرسخ‌ها فاصله دارد چرا که «بی‌طرفی» تنها یک شعار پوچ است و آنها نیز که همواره مدعی بی‌طرفی در نزاع‌های تاریخ‌ساز بوده‌اند، قبل از هرکس دیگر، نقض‌کننده‌ی این موضوع بوده‌اند و اتفاقاً هرکس باید مفتخرانه در پی ذکر استدلال و دفاع از حقیقت باشد. لذا در مجموعه‌ی پیش رو نیز سعی بر این بوده - چرا که طی سال‌های متمادی که تفصیل آن در کتاب آمده است - دانشجویان مسلمان، اصیل و معتقد به جمهوری اسلامی همواره مورد مضیقه و فشارهای جدی سیاستمداران و سیاست‌بازان بوده‌اند و شاید کتاب حاضر روایت ناقصی باشد از آنچه طی سال‌های گذشته و در همین زمینه، در برخی از مهم‌ترین دانشگاه‌های کشور رخ داده است.

از سوی دیگر باید تأکید کرد که محتوای این کتاب تنها شامل برخی از مهم‌ترین وقایع تاریخ جنبش دانشجویی کشور می‌باشد و اگر قرار بر وصف کامل‌تری از تاریخ این سال‌ها باشد، باید هزاران صفحه دیگر نیز به این مجموعه افزود تا شاید باز هم کمی دیگر از حق آنچه را که باید ادا نمود، به جا آورد. لذا امید است این تلاش مختصر مورد توجه خوانندگان عزیز قرار گیرد و نواقص این مجموعه در چاپ‌های آتی رفع گردد.

در پایان جا دارد از برادر عزیزم محمدحسن روزی‌طلب که انتشار این مجموعه به ایده وی شکل گرفت و در تولید بخش‌های قابل توجهی از کتاب نیز نقش قابل توجهی داشت

کمال تشکر را ابراز دارم. همچنین از دیگر عزیزانی که در روند انتشار این مجموعه کمال همکاری را روا داشتند و بزرگواری که دعوت ما جهت انجام گفت‌وگوهای خواندنی منتشر شده را بلیک گفتند.

والخر دعوانا الحمد لله رب العالمین

امیر حسین ثابتی

فروردین ماه ۱۳۹۱

www.ketab.ir